

Timothy Radcliffe

buvęs dominikonų ordino vyresnysis yra parašęs nemažai knygų, skaitęs pranešimų aktualiais sielovados klausimais. Autorius originaliai ir naujai žvelgia į šiandieninės kultūros ir visuomenės reiškinius ir nuolat klausia, kaip Bažnyčia gali atsilipti į naujus iššūkius. Kokia šiandien Jėzaus Gera Žinia pasauliui?

Siūlome ištrauką iš Timothy Radcliffe pranešimo skaityto Briuselyje Europos Evangelizacijos konferencijoje „Ateikite ir pamatysite“, kuri vyko spalio 28 - lapkričio 5 dienomis Briuselyje.

Timothy Radcliffe

Prieš pakviečiant tave Pilypai, kai sėdėjai po figmedžiu, aš mačiau tave (Jn 1,48)

Kaip skelbti Gerąją Naujieną didžiųjų Europos miestų gyventojams? Šį klausimą norėčiau aptarti Jėzaus ir Natanaelio susitikimo šviesoje, apie kurį skaitome Evangelijos pagal Joną pirmajame skyriuje.

Pilypas sutiko Natanaelį

Pirmiausia mes turime eiti į susitikimą su žmonėmis. Jėzus mato Natanaelį pirma negu jį sutinka Pilypas. Mes neturime eiti į susitikimą, kad atneštume Dievą, bet einame žmonių link, kad įvardytume Dievą, kuris visada buvo su jais. Anrea Riccardi kalbėjo apie tai kaip susitikti su atstumtaisiais, vargstančiais, esančiais visuomenės pakraštyje. Bet mes turime prisitarti ir prie mūsų bendraamžininkų, mąstytojų, poetų, kurie stengiasi suteikti prasmę mūsų pasauliui. **Aš norėčiau stabtelėti ties klausimu, kaip eiti miesto jaunimo link, kurie nieko negirdėjo apie Jėzų.** Pirmą kartą išgirdęs Kalėdų Evangelijos pasakojimą vienas jaunuolis nusprendė, kad tai labai graži istorija, tik niekaip negalėjo suprasti, kodėl vaikeliui buvo duotas Jėzaus vardas, kuris anglų kalboje vartojamas kaip keiksmas.

Kur šiandien yra jauni natanaeliai ir jų seserys? Jie gyvena pop muzikos pasaulyje. Jiems, bent jau Anglijoje clubbing (lankymasis klubuose – vert.) yra labai svarbu. Tūkstančiai jaunuolių kiekvieną savaitę susirenka pasilinksinti. Vienas paauglys sakė: „Manau, kad mes, dauguma jaunimo, kurie mažai domimės Katalikų Bažnyčia, radome ką nors už ko galime užsikabinti. Daugeliui tai clubbing. Čia randame tūkstančius draugų vienoje vietoje.“ Aš jau esu per senas, kad ten juos sutikčiau, bet kaip Bažnyčia gali ten būti? Mes turime būti ten, kur jie susirenka: interneto pasaulyje, pokalbių kambariuose. Jie atskiria žmones gimusius skaitmeninėje eroje, kuriems, kaip ir jiems, internetas yra jų tėvynė, nuo kitų – skaitmeninio pasaulio imigrantų – kurie, kaip aš, tik kartais nuo karto prisijungia prie virtualaus pasaulio. Mes turime būti ten, kur jie sutinka. Domininkonai įkūrė „Juventus“ ir „Newcastle United“ sporto komandas ir džiaugiuosi sužinojęs, kad ir jėzuitai dalyvavo Londono maratone! Sveikinu italus laimėjusius Pasaulio futbolo čempionate ir visa mano simpatija Prancūzijai. Bet kur buvo Bažnyčia per šį turnyrą?

Eiti į susitikimą su Natanaeliu reiškia įeiti į kitą pasaulį. Tai palikti savo saugią teritoriją, kad eitum į vietą, kuriame mes nedominuojame, ir kuriame ko gero puoselėjamos mums svetimos vertybės. Kaip sako Roger Schroeder, tai „įeiti į svetimą sodą“, būti pakviestam į jo namus, į kito. Mūsų broliai ir seserys gali mus įtarti, kad artinamės prie abejotinių asmenų. Tėvas Ricardo Bailey, 32 metų kunigas iš Atlantos, Gruzijoje dalyvauja populiariame radijo šou. Jis ten kalba gatvės kalba, sunkiojo roko ir hip hopo kalba. Klausydami jo aš nieko nesuprantu, bet tūkstančiai natanaelių jį supranta. Kai kas jam priekaištuoja dėl bendradarbiavimo su radijo stotimi, kuriai nerūpi katalikiškos vertybės. Jam davė vardą tėvas crunk (angl. žodžių crazy – kvailas ir drunk – girtas santrumpa). Bet ar Jėzus nebuvo vadinamas lėbautoju ir vyno gerėju? Aistra, su kuria mes turime ieškoti būdų kaip pasiekti jaunimą, turi padėti pamiršti riziką būti blogai supraustiems.

Kai tu buvai po figmedžiu, aš tave mačiau

Pirmoji Natanaelio reakcija – atmetimas. „Ar iš Nazareto gali būti kas gero?“ Nepavyksta atpažinti Jėzaus, kol nepatiriame, kad Jėzus mus pažįsta: „Štai tikras izraelitas, kuriame nėra klastos“. „Kai tu sėdėjai po figmedžiu, aš tave mačiau.“ Sutikti Jėzų, tai visada sutikti tą, kuris mus jau pažįsta. Jis pažįsta Zachiejų tupintį figmedyje. Sode jis atpažįsta Mariją Magdalena, kuri tada gali ir jį pažinti: „Marija“, „Rabuni“.

Evangelizacija prasideda pažinimu (atpažinimu) tų, į kuriuos mes kreipiamės. Priešiškumas Katalikų Bažnyčiai, mano manymu, kyla ne dėl atmetamų katalikiškų vertybių, bet dėl įspūdžio, kad esi nematomas. Amerikietis psichologas ir filosofas William James rašo, kad neįmanoma įsivaizduoti didesnės bausmės, kaip kai esi visiškai visuomenės atmetamas, sąmoningai ir absoliučiai ignoruojamas. Jei mums kur nors jėjus niekas

neatsigręžtu, jei niekas neatsakytų, kuomet kalbame ir niekas nekreiptų dėmesio į tai, ką darome, o sutiktieji dėtuši mūsų nematą ir elgtųsi tarsi mūsų nebūtų, tuojau mus apimtų tikras įsiūtis, neviltis, bejėgiškumas, kurį lyginant su fizine kančia pastaroji atrodytų tiesiog lengva. Dėl tokio neregimumo kenčia daug žmonių Bažnyčioje ir šalia jos: moterys, etninės mažumos, vargdieniai, homoseksualūs asmenys.

Ką mums reikia pažinti tuos, kuriems nešame Evangeliją? Popiežius Benediktas XVI enciklikoje *Deus caritas est* rašo: „Žvelgdamas Kristaus akimis ir taip galiu dovanoti kitam daugiau negu trūkstančių išorinių dalykų: galiu dovanoti jam meilės žvilgsnį, kurio jis pasigenda“.

Meilės žvilgsnis turėtų taip paveikti, kad jaunuoliai būdami patys savimi pasijustų laimingais. Tuomet mes galime juos pakviesti surasti savo giliausią tapatybę Kristuje. Nes Kristus žvelgdamas į jauną turtingą jaunuolį jį mylėjo tokį, koks jis yra (plg. Mk 10, 21), tada jį galėjo pakviesti tapti neturtingu ir sekti juo. Taip ir Gerosios Evangelijos skelbimas jaunimui prasideda nuo gerumo būnant su jais, juos patraukiant į Sūnaus gyvenimą, kuriuo tėvas gėrisi: „Tu esi mano mylimasis Sūnus, tavimi aš gėriuos“ (Mk. 1,1).

Savo tapatybę jaunimas kuria dviem būdais: per vartojimą ir santykius. Jų dėvimi drabužiai, džinsų gamintojo vardas, šukuosena, viskas šaukia: „Tai aš“. Amerikietis profesorius David Lyon rašo: „Apsprendžiant tapatybę įvaizdis ir stilius vaidina svarbiausią vaidmenį. Nike batai, Levis džinsai, Coca-cola ir daug kitų produktų prisideda pasakant kas mes esame. Tai visai kas kita nei susieti mūsų tapatybę su darbu ar užimamomis pareigomis... ir tai gebėjimą vartoti pakelia į vertybių lygmenį. Taip pat vartojimo įpročiais ko gero daugiausiai dalinamės su savo aplinkos žmonėmis ir su tais, kurie į mus panašūs.“ Šiandieninio jaunimo tėvai savo tapatumą rasdavo darbe, kaip gamintojai. Priešingai – jų vaikai vartodami pasirenka kas jie yra. **Vartotojiškumas žada savotišką atpirkimą. Produkcija, kurią jūs perkate, turi savyje pažadą, kad tapsite tu, kuo norėtumėte būti.**

Antrasis būdas įtvirtinant savo tapatybę susideda iš santykių su draugais ir šeimos nariais. Dažnai sakoma, kad jaunimas yra labai savanaudiškas ir visai praradęs bendruomeniškumo jausmą. Nesena knyga „Suprasti jaunąją kartą“ prieštarauja šiam teiginiui. Šiais laikais jaunimui priklauso žmonės nuo 15 iki 25 metų, bet jų pažiūros priimtinos amžiaus grupei nuo 10 iki 30 metų. Knygoje teigiama, kad jaunimui šeima ir draugai turi lemiančią svarbą. Jaunuoliai yra labai mobilūs, todėl jų draugystės kartais būna labai trumpos. Jie ateina iš sužeistų ar net iširusių šeimų. Bet tai jiems netrukdo turėti idealaus šeimos įvaizdžio, dažnai labai nutolusio nuo realybės.

Vartotojiškumas, tėvai ir draugai suteikia tapatybę, šie elementai apibrėžia grupę, kuriai priklausoma. Jei jūsų drabužiai rodo, kad este pankas, gotas ar Oksfordo universiteto studentas, tai todėl, kad ten yra žmonės su kuriais jūs norite dalintis gyvenimu. Reikia mylėti jaunimą tokį, kokiu jis save pristato, pirmiau nei pamilstant juos kaip Dievo vaikus. Vardas Natanaelis reiškia „Dievas davė“. Jei nepriimsime būdo, kuriuo Natanaelis save mums atiduoda, mes negalėsime priimti Dievo dovanos per Natanaelio asmenį. Žvelgiantis į mus veidas yra tas, kurį turime pamatyti, net jei tai būtų kaukė, kurią reikės nuimti.

Ir štai čia susiduriame su pirmu didžiuoju evangelizacijos iššūkiu. Daugybės jaunuolių tapatybė įsišakniję iširusiose ar nepastoviose šeimose. Gali net atsitikti, kad jie teturi vieną iš tėvų, kad tėvai gyvena su partneriais, turinčiais kitų vaikų, arba įsitraukia į homoseksualius santykius. Pripažinti (pranc. k. žodžių žaismas – pažinti, kaip pažįstamas Natanaelis – vert. pastaba.) šiuos jaunuolius tai pamilti tuos su kuriais jie bendrauja. Jie sakys: „Priimdami mane, jūs turite priimti ir mano artimuosius“. Bažnyčia be jokios abejonės turi būti ištikima ir ginti idealų šeimos modelį: vyro ir moters įsipareigojusio vienas kitam amžina sandora. Šis modelis yra kertinis visuomenės akmuo, o į jo išnykimo pasėkmes reikia žvelgti su baime. Bet kaip elgtis nesukuriant įspūdžio, kad daugybės jaunuolių iširusios ar griūvančios šeimos yra paniekiamos? Jiems tai būtų atsisakymas priimti ir pripažinti juos, gerbiant ištikimybę ir santykius, kuriančius tapatybę.

Popiežius savo nesenoje kelionėje į Ispaniją atskleidė, kad toks žingsnis reikalauja begalinės pagarbos ir švelnumo. Jei mes kovosime už šeimą tokiu būdu, kai atrodo, kad niekiname visas kitas priklausomybės formas, mes be abejo ginsime šeimą ir ištikimybę, bet būsime pastebėti, kaip tie, kurie stojame prieš jaunimą. Ir mes būsime tie, kurie atgręšime nugaras pusei Europos natanaelių. Kaip mes juos galime atvesti į bendruomenę ir prie Altoriaus, neversdami paniekinti santykius, kurie jiems yra brangūs? Kaip jie gali jaustis savi Bažnyčioje, kai, atrodo, čia paneigiamas jų „šeimos“ gyvenimo būdas?

Susitikimas su jaunimu reikalauja daugiau nei jų tapatybės pripažinimo. Mes turime suprasti, ką jie mums sako apie save ir pasaulį ir įeiti į jų suvokimą. Daugelis tiki Dievu, bet tokiu, kuris yra tik antrame plane kad išspręstų jų problemas ir krizes. Nesenos apklausos rodo, kad jaunuoliai yra laimingi gyvendami be jokio sąlyčio su transcendencija. Mažai kas išreiškia gilaus troškimo ar tuštumos patirtį gyvenime, kuri leistų siekti Dievo. Jie yra laimingi gyvendami kasdieniame pasaulyje ir jame rasdami gyvenimo prasmę. Jų krikščionys protėviai buvo maitinami ilgų pasakojimų, kurie vedė į Dangų. Vėliau jų sekuliarizuoti protėviai maitinosi pasakojimais vedančiais į progresą. Dabar dauguma pasitenkina gyvendami diena iš dienos. Jų religijos atmetimas retai kada yra agresyvus. Kaip man sakė viena mergina: „jei tikėjimas tau padeda, tuo geriau; jei ne – palik jį ramybėje“. Ateis metas, kai šiandieniniai jaunuoliai patys sulauks vaikų, susidurs su ligomis ir mirtimi ir nebegalės toliau gyventi šia diena. Bet dauguma jų prie to dar nepriėjo ir čia bei dabar mes turime juos sutikti. Pasakojimai, kurie duoda jų gyvenimui prasmę, kuriuos randame filmuose, kuriuos rodo televizija ir atspindi populiarī muzika turi esmines vertybes. Evangelizacija tai Evangelijos susitikimas su vertybėmis, prie kurių jaunimas yra prisirišęs, priimant jas ir taip pat išlaikant kritišką žvilgsnį. Gėris, laisvė ir autentiškumas yra pagrindinės jų gyvenimo vertybės. Kaip šios vertybės gali sutikti Kristaus gėrį ir laisvę, kuomet tiesa mus padaro laisvais?

„Avant même que Philippe ne t'appelle, alors que tu étais sous le figuier, je t'ai vu“ (Jn 1,48) Timothy Radcliffe, iš pranc. k. vert. Ses. Danguolė Gervytė RA

Gailestingumas.com